

OKTOOBER Aastal 2012

Sügis ongi käes. Veel on valguse ja pimeduse aeg ööpäevas enam-vähem võrdse pikkusega, kuid varsti ootab nii hommikul kooli ja tööle minejat kui õhtul naasjaid õues pilkane pimedus. Sügisene ja talvine pööripäev viivad mõtted tahtmatult kalendrile. Tundub väga lihtne – aga on see ikka nii?

Vast on üldteada see, et kasutame Gregoriuse kalendrit. Aga kas teame, kui kaua selle kalendri järgi elatakse? Mis ajast Eestis seda kalendrit kasutatakse? Esimesed riigid – Hispaania, Itaalia, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Luxemburg ja Holland – läksid uuele kalendri üle 1582. aastal, esimesed neli riiki nii, et vana kalendri viimane päev oli 4. oktoober 1582 ja esimene uue kalendri päev 15. oktoober 1582. Lõuna-Eesti mandriosa kuulus 1582. aastal Poola-Liivimaa koosseisu. Protestantlike liivimaalaste ja katoliiklike poolakate vahel tekkis kalendritüli, sest pühade pidamine vana kalendri järgi keelati. Lahenduse tõi Rootsi võimu alla langemine aastal 1625, kui kehtestati uuesti vana Juliuse kalender. Uuesti võeti Gregoriuse kalender Eesti aladel kasutusele 20. sajandi algul – Ruhnu 1915, Lääne-Eesti saartel 1917 ja kogu Eestis 1918. aastal. Seekord tekkis kalendri Eestis probleeme põhiliselt Petserimaal, kus pühade pidamine vana kalendri järgi jätkus.

Kindlasti tekitavad omajagu segadust ka liigaastad. Miks on mõnel aastal veebruaris mitte 28 vaid 29 päeva? Ja miks üldse on veebruaris 28 päeva, kui samal ajal on nii juulis kui augustis 31 päeva? Tundub, et sellise lihtsana paistva asja nagu kalender juures on, mida uurida. Olgu viimasele küsimusele vastuse otsimise vihjeks öeldud, et juulikuu on nime saanud Julius Casari ja augustikuu Augustuse järgi.

Sellele, et ka tavapärases tunduvas peitub palju huvitavat, kui lähemalt uurima hakata, juhivad viimastel aastatel tähelepanu ka mitmesugused „öö-üritused“ – olgu siis hiljuti toimunud teadlaste-öö või kevaditi läbiviidav muuseumi-öö. Uus aeg toob välja uued vaatenurgad. Muuseumirahva hulgas käib hetkel diskussioon, kas järgmisel aastal on öös inimesi – või leitakse mõni veel huvitavam teema, mida põhjalikumalt uurida.

Vahel tasub tegeleda ka pisiasjadega – see võib väga huvitavaks osutuda. Jõudu selleks kõigile!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Suure-Jaani sügislaadal keetis kalasuppi, jagas kalasupisteid ja rääkis kalajuttu Vladislav Koržets.

Kirbuturul kaubelnud Maire Aunaste juurest lahkuti kõige rohkem raamatuga „Mitte ainult meestest“, millel sees ka autori pühendus.

Kaunis Kodu 2012 võitjad on selgunud

Konkursi Kaunis Kodu korraldamise eesmärgiks on valla elukeskkonna kaunimaks muutmine ning heakorstatuse tõstmine.

Komisjon vaatas konkursile esitatud majapidamised üle 11. juunil ja 4. septembril. Hindamisel arvestati esimeses järjekorras objekti terviklikku üldmuljet, üksikute kujunduselementide kokkusobivust, loodusliku omapära arvesse võtmist ja selle oskuslikku kasutamist. Konkursi parimad kodud selgitati välja neljas rühmas lähtuvalt nende kasutusotstarbest.

Sel aastal tunnustati kaunimatega kodudeks ja esitati au-
tasustamiseks:

Eramud

I koht – Ilmatari tn 10, Suure-Jaani – Tiina Ingermann ja Veiko Kattus;

II koht – Aia tn 6, Suure-Jaani – Kati-Riin ja Risto Grünberg;

II koht – Tagamäe, Võivaku küla – Age ja Heiki Randmäe;

III koht – Ringpuiestee 10b – Laine Eltermaa ja Rein Mägi.

Maakodud

I koht – Kadaka, Vastemõisa küla – Diana ja Joel Purga;

II koht – Kooli, Sürgavere küla – Linda ja Kalev Jürisson;

III koht – Tõntsu, Jaska küla – Valentina ja Villu Puiste;

Nurgake Asu talust.

FOTOD: Leili Kuusk.

Veere korterelamu õu.

III koht – Mäetsa, Aimla küla – Piret ja Rein Tiirusson.

Tootmistalud

I koht – Asu, Metsküla küla – Aide ja Taimo Vendla.

Korterelamud

I koht – Veere, Kobruvere küla – Valju Virk.

Eripreemia „Lilled valda“ parima lillede kasutamise eest sai Asu talu.

Suure-Jaani vallavalitsus avaldab tänu ja tunnustust kõigile konkursil osalenutele heakorstatamisel tehtud tööst ning soovib jaksu edaspidiseks.

Tiiu Umal
hindamiskomisjoni esimees

Suure-Jaani hariduselu 325. aastapäev

20. septembril tähistas Suure-Jaani koolipere üheskoos hariduselu 325. juubelit. Sünnipäeva puhul tõi iga õpilane oma koolile ühe õie. Viienda tunni ajal toimus aktus kooli uues moodsas aulas. Aktusele järgnes konverents.

Hommikul, kui õpilane koolimaja siseneks, ootas teda ees soe vastuvõtt – õppealajuhataja ja direktor surusid õpilase kätt. Lahkelt jagati üksteisele häid soovide. Õpilase kaasa võetud lill leidis tee buketti.

Viienda tunni ajal toimus meeleolukas aktus. Kooli lipu tõi saali 12. klassi õpilane George Vainaru ning abiturientid Eva-Loona Ebber ja Kreete Mägi.

Mudilaskoor esitas publikule lustlikumaid laule ning kui õpilased olid juba

rõõmsamalt meelesstatud, sai sõna direktor, kes rääkis kooli minevikust, olevikust ja veidike lahtisest tulevikust.

Seejärel esitasid Meri-Liis Soome ja Karl Kangur kauneid ja veidike mõtteineteid andvaid tekste. Oma osa nendes vaheteksides oli ka õppealajuhataja Urve Siimsool. 9.–10. klassi ansambel Riina Mankini juhendamisel esitas loo „Lävel“ ning Kreete Mägi ja 6. klassi õpilane Kerli Pelt loo „Kodu“.

Forseliuse Seltsi esimees Madis Linnamägi andis meie kooli õpilastele Kreete Mägile, Karin Murikule ja Eva-Loona Ebberile üle teise järgu „Suure Kuldtukati“ medali ja diplomi. Direktor tänas omalt poolt õpetajaid Reet Hindrikst, Riina Mankini ja Helle Saluveeri ning huvijuhti Marge Johansonit.

Järgmisena astus lavale

noor laululind Kaja Rusi, kes viis oma õrna ja samas nii võimsa häälega kogu publiku omamoodi reisile, esitades loo „Jäljed“.

3. klassi vahvad õpilased vallutasid lavalauad Noorpagana looga, õpilasi juhendas nende klassijuhataja Reeda Sadam. Kolmandikud ei plaaninudki lavalt veel nii kiirelt lahkuda ja järgmisena esines nende ansambel looga „Kassid läksid kaklema“ – juhendajaks Age Einulo.

Kõik peavad elus vaatama ette ja sellest laulsid Eva-Lotta Kivi ja Eleryn Tiit. Lugu, mille neid esitasid, kandis pealkirja „Ettepoole“. Eleryn Tiit jõudis laulmise kõrvalt ka klaveril saadet mängida ja Robert Kais saatis kauneid neide kitarril. Rahva suur aplaus andis kinnitust suurepärasest esinemisest.

Laura Johanson klaveril ja Lylija Pollman flöödil esitasid Age Einulo juhendamisel loo „Ave Maria“ ning abiturient Peeter Todoruk Riina Mankini juhendamisel loo „Vana vaksal“. Aktuse lõpusõnad lausisid Meri-Liis Soome ja Karl Kangur.

Peale aktust jõudis aeg konverentsini, millest võtsid osa 9.–12. klassi õpilased. Ettekanded pidasid abiturientid Karin Murik, Eva-Loona Ebber, Marili Luuken, Marianne Ingermann ja Helena Viies. Kätlin Tammerand ei saanud kahjuks kohal viibida, tema töö kandis ette ajalooõpetaja Heli Rahnu. Konverentsi peakorraldaja oli õpetaja Vello Aleksejev.

Marianne
Ingermann

KUHU MINNA, MIDA TEHA

Kultuurisündmused

6. oktoobril kell 10 Suure-Jaani kultuurimajas X ülevabariigiline kangakudujate infopäev.

12. oktoobril kell 19 Suure-Jaani kultuurimajas isetegevuslaste hooaja tasuta avapidu „Suur suvi südames“.

12. oktoobril kell 21 Vastemõisa rahvamajas tantsuõhtu ansambliga Svips.

17. oktoobril kell 19 Vastemõisa rahvamajas Vana Baskini Teatri komöödia „Äärmiselt piinlik“.

Sport

4. oktoobril kell 18 Sürgavere Spordihoones võrkpalli sarivõistlus meestele.

6. oktoobril kell 11 Suure-Jaani Gümnaasiumi võimlas Eesti võistkondlikud lauatenise meistrivõistlused III liiga.

7. oktoobril kell 11 Suure-Jaani gümnaasiumis Lehola-Lembitu mängude kabeturniir.

7. oktoobril kell 11 Suure-Jaani gümnaasiumi võimlas Lehola-Lembitu mängude naiste võrkpall.

13. oktoobril kell 11 Suure-Jaani gümnaasiumi võimlas Suure-Jaani valla MV ja Lehola-Lembitu mängude sulgpall.

18. oktoobril kell 18 Sürgavere Spordihoones võrkpalli sarivõistlus võrkpallis meestele.

27. oktoobril kell 11 Suure-Jaani gümnaasiumi võimlas Suure-Jaani valla lauatenise GP II etapp.

Muu

18. oktoobril kell 15–17 Suure-Jaani raamatukogu keldris Soome-Eesti jalatsivabrikü müük.

Vastemõisa kultuuriloo päev

21. oktoobril kell 11 toimub Vastemõisas kultuuriloo päev. Avatakse ka mitu mälestustähist.

Päevakava:

11.00–11.30 kogunemine mootorkütuse käitlemise muuseumis (Vastemõisa tankla kõrval) ja muuseumiga tutvumine. – Lembit Kruuse.

11.30–11.45 tervitused – Jüri Hansen, Kadri Pulk, Jaak Pihlak, Helmut Mõtsnik.

11.45–12.00 Vastemõisa piirkonna administratiivne, majanduslik ja sotsiaal-kultuuriline arengulugu – Pikkar Joandi, Uno Ojala.

12.00–12.30 mälestustahvli avamine vallamaja esimeses asukohas – Ivo Kralle, Rünno Johanson, Hanno Talving, Tiina Hirv, Ants Aavik, Alari Aavik.

12.30–13.00 Vastemõisa kivi avamine – Lembit Kruuse, Jüri Hansen, Vello Truu.

13.00–13.30 magasiaida kivi avamine. – Rein Luup, Mati Lepik, Aino Rohila.

13.30–14.00 Kasari koolimaja mälestustendi avamine – Lembit Kruuse, Uno Ojala.

14.00–14.30 endise Kasari koolimajaga tutvumine ja külaliste võõrustamine – Lembit Kruuse, Süri Kruuse.

14.30–16.00 Vastemõisa 2-klassilise ministeeriumikooli asutamise 110. aastapäevale pühendatud koosviibimine. Haridus- ja kultuurilooliste slaidide vaatamine – Lembit Kruuse, Jüri Hansen, Kadri Pulk, Enn Siimer, Aimur Joandi jt.

Osavõttust palume varakult teatada telefonil 439 7298 või e-posti aadressil: merle@vastemõisa.matti.ee

Meeldetuletus – oktoobri lõpus tuleb esitada tuleohutuse enesekontrolli aruanne

Käesolevast aastast peavad tuleohutusaruande esitamise kohustusega asutused ja ettevõtted esimest korda esitama enesekontrolli tuleohutusaruande. Esitamise tähtaeg on 30. oktoober. Nüüd tuleb kaks aastat tagasi kehtima hakanud tuleohutuse seadusest ja paneb selle kohutuse ehitiste ja hoonete omanikele.

Tuleohutuse enesekontrolli eesmärk on rõhutada valdaja vastutust tulekahjude ennetamisel ja ohutuse tagamisel.

Enesekontrolli tuleohutusaruanne tuleb esitada ehitiste kohta, kus paiknevad lasteaiad, koolid, majutusasutused, ravi- ja hoolekandeadasutused, kaubanduskeskused, suuremad põllumajandus- ja tööstushooned, kõrghooned ja maasalused garaažid ning elutähtsat teenust pakkuvad asutused. Ehitised, mille kohta tuleb tuleohutusaruanne esitada kohustuslikus korras, on ära toodud siseministri 10.02.2011. a määruse nr 1 lisa 2, mis on leitav Riigiteatajast. Esitatud aruannete põhjal hindab tuleohutusjärelevalve ametnik asutuse või ettevõtte tuleohutusosalast olukorda ja teeb otsuse tuleohutusülevalvete läbiviimise vajalikkuse kohta.

Viljandimaal tuleb aruanne esitada Päästeameti Lõuna päästekomandole. Seda võib teha e-posti teel (digitaalselt allkirjastatud) aadressile louna@rescue.ee või paberkanalil postiaadressile Vanemuise 64, Tartu.

Jüri Põllumäe

Lõuna päästekomandole
tuleohutuskontrollibüroo piirkonna juhtivinspektor

OMAVALITSUSINFO

Suure-Jaani Vallavolikogu

27.09.2012

Kehtestati valla eelarvestrateegia aastateks 2013 – 2016; otsustati seada Suure-Jaani vallale kuuluva Suure-Jaani vallas Ülde külas asuva hoonestamata Ülde Suure Tiigi maaüksuse osa suhtes hoonestusõigus AS'i Suure-Jaani Haldus kasuks selleks, et hoonestaja püstitab kinnistule vee- ja kanalisatsioonisüsteemi rajatise; otsustati nimetada Tiina Ildla Suure-Jaani valla aukodanikuks ning kanda tema nimi ja teenete kirjeldus valla auraamatusse; kehtestati 2012/2013. õppeaastaks sõidukulude hüvitamise kord. Maakonnas põhi-, kesk- ja huvihariduse omandamisel hüvitatakse ühistranspordi sõidukulud õppetöö perioodil täies ulatuses. Õpilastele väljastatakse tasuta sõiduks nimelised kiipkaardid. Valla koolid koostavad kiipkaardi saajate nimekirja lapsevanemate taotluse alusel, väljaspool valda õppivate laste vanemad peavad kiipkaardi saamiseks pöörduma vallavalitsuse poole. Teiste maakondade koolides keskharidust omandavate õpilaste sõidukulud hüvitatakse õppetöö perioodil 50% ulatuses esitatud aruande ja sõidupiletite alusel. Täiskasvanute gümnaasiumites hariduse omandamisel sõidukulud ei kompenseerita.

Suure-Jaani Vallavalitsus

04.09.2012

Määrati Suure-Jaani I Supeluse tn 3 hoonestusõigusega koormatava teenindusmaa suurus, koha-aadress ja sihtotstarve; määrati projekteerimistingimused Vastemõisa k asuvale Lepiku kinnistule üksikelamu projekteerimiseks; väljastati ehitusluba Suure-Jaani I ja Lõhavere k asuvale Tallinna tänava osale (majad nr 13a kuni 38) Suure-Jaani linna vee- ja kanalisatsioonisüsteemi ehitamiseks; väljastati kasutusluba Kootsi, Vihi, Põhjaka, Lahmuse, Ängi ja Lõhavere k ning Suure-Jaani I ehitatud ELA033 Väandra – Suurejõe – Viitra – Suure-Jaani mikrotrastikule ja kiudoptilisele sidekaablile; väljastati üks liikumispuudega isiku parkimiskaart; kiideti heaks hajaasustuse veeprogrammist toetuse saaja projekti „Oodre talu puurkaevu ja torustiku rajamine“ aruanne koos täitmise eelarvega; lubati Sürgavere Küla Selts MTÜ'1 korraldada 8. septembril Sürgavere laadapäev; otsustati autastada Suure-Jaani Vallavalitsuse tänukirjaga Tääksi Põhikooli direktorit Jaan Hansen'it seoses pikaajalise kohusetruu tööga ja 60-nda sünnipäevaga.

11.09.2012

Väljastati ehitusluba Kõidama k Remondihalli kinnistul asuva tehnilise hoolde hoone lammutamiseks ja Päraküla k Ruusi tee 19 kinnistule katlamaja hoone püstitamiseks; väljastati kasutusluba Ülde k Ülde suure tiigi kinnistule ehitatud puurkaev-pumpla, Kõidama k Kõidama puurkaevu kinnistule ehitatud Roometi alajaama ja Olustvere al Aia tn 4 kinnistule ehitatud veetöötusjaama elektrivõrguga liitumisele ning Jaska k Lauri kinnistule ehitatud puurkaevu; anti nõusolek Sürgavere k vaba ribana 4100 m² suuruse katastriüksuse erastamiseks piirinaabri poolt; määrati raske puudega lapsele hooldaja, kellele makstakse hooldamise eest toetust 19,18 eurot kuus; kiideti heaks hajaasustuse veeprogrammist toetuse saaja projekti „Lauri kinnistule puurkaevu rajamine“ aruanne koos täitmise eelarvega; anti nõusolek jäätmeveo tingimuste muutmiseks ühel jäätmevaldajal; anti nõusolek Villu Halliksoo'le vee erikasutusloa väljastamiseks Ivaski k Poolaka ja Vana Poolaka katastriüksustel Vastemõisa oja jätkuvaks paisutamiseks ning hüdroenergia tootmiseks; - pakkuja loobumise tõttu tunnistati kehtetuks Vallavalitsuse korraldus hanke „Suure-Jaani kultuurimaja maaküttesüsteemi projekteerimine ja ehitamine“ eduka pakkuja valimise kohta ning valiti edukaks pakkumiseks OÜ Krive Ehitus esitatud pakkumus;

Külalised

Septembrit võib Suure-Jaani vallas nimetada külaliste vastuvõtmise kuuks.

6.–8. septembril olid meil külas 18 sõprusvalla Jokioise esindajat – vallavalitsuse ja -volikogu liikmed, vallavalitsuse ametnikud. Soomlasi huvitasid meie ühinemiskogemused. Viljandimaa Omavalitsuste Liidus uuriti, millist koostööd omavalitsused Eestis teevad ning kuidas kulgevad tulevase Viljandi valla ühinemisläbirääkimised.

Külalised käisid vaatamas ka Lõhavere ravi- ja hooldekeskust ning tutvusid meie noorsoo- ja sotsiaaltöega.

21.–23. septembril olid vallas külalised sõpruslinnast Hajnowkast. 35 poolakat tutvusid Olustvere teenindus- ja maamajanduskooli õppetöötamisega, Olustvere mõisaga, Olustvere lasteaiaga, Lõhavere ravi- ja hooldekeskusega, Suure-Jaani gümnaasiumiga, vallamajaga, raamatukoguga ja lasteaiaga. Käidi Lõhavere linnamäel ja Suure-Jaani kalmistul. Suure-Jaani vallale lisaks külastasid hajnowkalased

ühel päeval ka Tallinna.

Aga külalisi mitte ainult ei võetud vastu – käidi ka ise sõpru vaatamas. Ulvila linna- pea Arto Saarinen, kelle lahket vastuvõttu mäletavad ilmselt väga paljud Ulvilat külastanud suurejaanilased, saadeti kuu lõpus pidulikult pensionile. Suure-Jaani Vallavalitsuse esindajad andsid Arto Saarinenile üle tänukirja Ulvila linna ja Suure-Jaani valla koostöö pikaajalise vedamise eest.

Leili Kuusk

Jokioise külalised Suure-Jaani gümnaasiumi konverentsisaalis.

Külalised Hajnowkast Olustvere leivakojas.

FOTOD: Leili Kuusk.

Metsavend Hans Subi ümbermatmine Suure-Jaani kalmistule

Hans Subi sündis 27. oktoobril 1919 Viljandimaal Taevere vallas Lahmusel. Teenis Eesti iseseisvuse esimese perioodi lõpul aega Eesti sõjaväes. Juunis 1940 algas Nõukogude okupatsioon, Eesti sõjavägi liideti Punaarmee ja ta oli sunnitud jätkama oma ajateenistust võõrväes.

Kui suvel 1941 puhkes sõda Saksamaa ja Nõukogude Liigu vahel, viidi Hans Subi koos oma üksusega Venemaale ning osales lahingutes Saksa vägede vastu. Väidetavalt Staraja Russa või Porhovi all langes ta Saksa vägede kätte vangiks. Oli mõnda aega vangilaagris, kust pääses koju, hoidudes järgnevalt Saksa sõjaväkke minekust. Sügisel 1944, kui Nõukogude Liit okupeeris uuesti Eesti, ähvardas teda punaväkke mobiliseerimine. Kuna ta ei soovinud teenida okupante, sai temast metsavend.

Hans Subi langes 13. septembril 1945 tulevahetuses Nõukogude hävituspataljonlaste ja miilitsatega kodutalu lähistel Sinika

FOTO: Leili Kuusk.

raba peal. Nimetatud koht asub praeguses Rääka külas Suure-Jaani vallas. Ta maeti oma kodutalu sissesõidutee juurde nõmmikusse ilma tähiseta hauda.

Harri Subi algatas juba mõni aasta tagasi ümbermatmise, kuid mitmete takistuste tõttu toimus säilmete ekshumeerimine alles käesoleva aasta mais. Selle teostas kaitseministeeriumi

kaastööline ekspert Arnold Unt.

Metsavend Hans Subi ümbermatmistalitus toimus 13. septembril Suure-Jaani kalmistul. Korraldajaks oli Viljandimaa Muinsuskaitse Ühendus, toetajaks Eesti Vabariigi kaitseministeerium.

Metsavend Hans Subi kalm on sõjahaud. Tulenevalt 2007. aastal riigikogu poolt vastu-

võetud sõjahaudade kaitse seadusest on Eesti riik kohustatud tagama Eesti territooriumil sõjategevuse tõttu surnud isikute säilmete ja matmispaikade austamise ning viimaste tähistamise ja ebasobivatest kohtadest asuvate säilmete ümbermatmise.

Jaak Pihlak
dimaa Muinsuskaitse
Ühenduse esimees

Kuidas Olustvere Maanaiste Selts Soomes käis

13. septembri varajasel hommikul asusid Olustvere 20 maanaist (sh ka 4 meest) teele Soome sõprusvalla Jokioise poole. Laevanina löikas kaks pool tundi sinist vett, Helsingist veel üle tunni ja kohal me olimegi.

Meid võeti vastu vallamajas, tehti ühine pilt ning vaatasime sõprusvalda tutvustavat filmi. Meie seltskonnast oli neli inimest Soomes esimest korda – nendel oli eriti põnev.

Esimesel päeval külastasime vana pastoraadi hoonet ja muuseumi, mille õues oli mälestuskivi Soome esimese naispeaministri auks. Veel käisime vastavat kohalikus keramikakojas, kus meil oli

au olla esimesteks külastajateks.

Majutuskohta jõudes oli saun soe ja esimesed võisid peale leili ka karget järvevett proovida. Poisid käisid puhtaks järve kaldal olnud paadi ning sõudsid lauluga veele.

Reedel külastasime Taimekasvatuse Instituuti, kus räägiti erinevate taimesortide aretamisest. Käisime kasvuhoonetes ja laboratooriumis. Arenduskeskuses tutvusime hoonega ja seal toimuvate tegevustega.

Taimeaeda külastades leidsime palju vanu lille sorte ning põõsaid, mis meilegi tuttavad.

Jokioise mõisahoonetes tutvusime mõisaajalooga ning

vaatasime slaidiprogrammi kohalike maanaiste tegevustest. Kohal oli ka kohalik lehereporter.

Juustutehases saime põhjaliku ülevaate juustusortidest, juustu tootmisest ja tootearendusest.

Õhtul oli pidu kohalikus maanaiste seltsimajas. Toit oli maitsev ja sai tantsida.

Laupäevane päev kulub põhiliselt hoidiste ja mooside keetmiseks. Hommikul läksime ühe põhikooli kodundusklassi, kus koos sealsete seltsinaistega vaaritasime 46 erinevat sorti hoidiseid – nii soolaseid kui ka magusaid. Soome naistel oli meilt palju õppida, sest nemad on üsna väikesed hoidiste sisetegijad. Nad olid väga tänuli-

kud heade nippide eest.

Sellel ajal kui naised hoidiseid valmistasid, käisid mehed tutvumas, kuidas ehitatakse palkmaju. Pärast tutvuti ka naelamuuseumiga.

Veel mahtus sellesse päeva loodusmaja külastus ja kaunil järvekaldal peeti pisike piknik.

Kui pühapäeva hommikul ärkasime, tõusis järvelt piimjas udu ja õhk oli karge. Jätsime hüvasti meiega neli päeva tegelema inimestega ning asusime koduteele.

Suur tänu reisikorraldajatele Elviirale ja Katile ning rõõmsameelsele busisjuhlile. Oli tore ettevõtmine!

Üks reisil osaleja

Sürgavere laadapäev

Sürgavere külas on saanud ilusaks traditsiooniks pidada septembri teisel nädalavahetusel külalaata, mille lahutamatuks osaks on ka võrre võidusõit.

Laadapäev algas kell 11 ning soovijatel oli võimalik endale rikkalikult laadakaubast midagi meelepärast osta. Müüjaid oli kohale tulnud igast Eestimaa paigast ja väga laia valikuga: aiasaadused, istikud, hoidised, riided, ehted, lihatooted;

pakuti õnnelose ning erinevaid kooke ja torte.

Samal ajal toimus ka pingeline võrre võidusõit, kus võisteldi seitsmes erinevas klassis: open, standard, standard plus, korvid 50cc, korvid 80cc, aeglussõit ja show klass.

Vahepeal tegid muusikalisetteaste Kätlini laulustuudio lauljad.

Kui võrrid olid võistlenud ning laadakaup maha müüdüd, oli aeg vaadata kohverteatri etendust

„Okasroosike“, mis pakus lastele tore teatrielamus. Ka täiskasvanutel ei olnud igav, sest humoorika etteaste tegid Spice Girl'sid, Marilyn Manson, Sürgavere kooli võimlemisrühm, USA klaverimängija koos tantsutüdrukutega ning Üllar Jörberg, kes kõik tahtsid saada laada superstaarideks. Tõelisi staare on vaid üks ning selle tiitli sai Merli Mäevälja, kes võitis oma lihtsuse ja siirusega. Täissaalile esine-

sid Sürgavere näitemänguring ja kaugelt Saaremaalt külla sõitnud rahvatantsijad. Hiljem toimus laadaoksjon, mille tulu annetati Sürgavere Küla Seltsile. Pidamata ei jäänud ka varaste hommikutundideni kestnud laadapidu PS Troika saatel.

Sürgavere laad ootab teid juba järgmisel aastal oma tuntud headuses ja eeduses!

MTÜ Sürgavere Küla Selts

Mälestuskivi endisele Paju koolile

Õpilased vastavatud mälestuskivi juures.

FOTO: Erakogust.

Sürgavere Lasteaed-Põhikool tähistas kooli sünnipäeva 21. septembril mälestuskivi avamisega Sürgavere mõisas 1735–1736. aastal asutatud Paju koolile.

Paju kool on üks vanimast koolidest Suure-Jaani kihelkonnas. Algselt anti õpilastele haridust Paju talu saunas. 1786 koliti Käliste talu maadele, mistõttu on kooli nimetatud ka Käliste kooliks. 1865. aastal ehitati sinna nõuetele vastav akende ja korstnaga koolimaja, mis on tänaseni säilinud. Paju kool suleti 1919. Peale mõne aastast vahet jätkati koolihariduse andmist Sürgavere mõisahoones, kuhu 1921. aastal koondati ka Kookla ja Lõhavere koolid.

Mõte märkida ära endise Sürgavere valla varasemate koolide asupaigad sai hoogu siis kui mälestuskividega hakati tähistama Vastemõisa valla koolide asukohti. Rahaliselt toetasid ettevõtmist Sürgavere kooli endised ja praegused õpetajad-õpilased. Kivi toodi kohale Sürgavere Põllumajandusühistu esimehe Arne Otsa eestvedamisel. Siinkohal suur tänu kõikidele annetajatele ja abistajatele ning Suure-Jaani Vallavalitsusele, kes toetas ettevõtmist rahaliselt.

Sürgavere valla koolide ajaloo uurimisele on kaasa aidanud ajaloolane Uno Ojala, kes kogus materjale ka Riia Ajalooarhiivist. Kivi avamisele järgnenud ajalookonverentsil andis ta ülevaate oma uurimistulemustest, mida õpilased ja õpetajad huviga kuulasid. Teine ettekanne oli Aimur Joandilt, kes on uurinud magasiaitade osa mõisa talupoegade elus. Igasse mõisasse ehitati magasiaid, mis tagasid talurahva toimetuleku ja nende ellujäämise sagedaste ikalduste korral.

Ehkki kivi avamise päeval sadas ohtralt vihma ei takistanud see koolilaste matka mälestuskivi avamisele. Meeleolu aitasid hoida õpilaste laulud, luuletused ja pillilood, ning kringle ja soe tee koolimajas.

Endla Reimann

Male, see on mõtleivate inimeste mäng

Kalendrisügis on käes, aeg on alustada malesügisega. Koguneme oktoobrikuu viimasel kolmapäeval 31. oktoobril kell 18 juba tuntud paika – Suure-Jaani Vallavalitsuse saali. Loomulikult tunnen rõõmu kohtumisest eelmiste aastate mängijatega, aga eriline heameel on iga uue tulija üle. Male on hea mõtlemäng, mis mõjub positiivselt erinevate inimese arengutele ja meeleolule. Mängusüsteem saab olema vanaviisi, mängime malet erinevate mõtlemisega. Mängupäevad on ikka teisipäev (tavamale) ja kolmapäev (kiir- ja väikmale). Noorteturniiri mina sellel hooajal eraldi ei korralda. Noored saavad omavahelised sotid selgeks teha koos täiskasvanutega mängides.

Kohtume juba malelaudade taga.

Jüri Hansen
Võistluste korraldaja

Laupäeval, 27. oktoobril kell 20
Ülde keskuse saalis
LÕIKUSPIDU

* Traditsiooniline pidu kolhoosi stiilis.
* Tantsuks mängib ansambel GEORG.
* Avatud baar.
* Pääse 3 €.

Ära unusta koju oma lõbusat tuju.

Tulge rõõmsalt,
tulge julgelt, siis me pidu
hästi kulgeb!

Info telefonil 5394 4112

Sügis Sipsiku lasteaia

Uut tööaastat alustasime 4. septembril Sipsiku sünnipäevapeoga. Oleme toimetanud selles majas juba 15 aastat! Otsustasime seda tähistada ühise piknikuga koos laste ja lastevanematega. Peo jaoks ehitasid õpetajad varikatuse alla uhke esinemiskoha, mille kaunistasime laste töödega ja lasteaia vimpliga. Lapsevanemad hoolitsesid piknikulaua eest, mis sai nii rikkalik, et maiustamist jätkus terveks nädalaks. Suur tänu kõigile kaasalööjatele!

6. septembril külastas Lepatriinu rühm Suure-Jaani päästekomandot, kus laste tutvustati päästjate tööd ja näidati päästevahendeid ning autosid. Eriti huvitav oli laste jaoks, kui üks mees pidi toru mööda teiselt korrusele alla laskuma ja siis kiiresti riietuma.

Sipsikud koos Mihkel Maalaga rabaserval. FOTO: Erakogust

See andis lastele ettekujutuse, kui kiiresti peab päästja tegutsema. Täname Tauno Kaisi ja tema meeskonda, kes alati lahelt meid vastu võtavad ja asjalikke nõuandeid jagavad! Peagi kohtume nendega ka lasteaias,

kui nad meile külla tulevad.

Liikumisnädalal külastasid meie lapsed noortekeskust, kus sai tõeliselt palju energiat kulutada ja oma jõudu ning oskusi proovile panna. Lastele meeldib seal väga.

20. septembril sõitsime Aimlasse, et minna rabarektele. Meid ootasid Anne ja Mihkel Maala koos väikese linnukese - punarinnaga. Esimese tutvuse järel vaatasime seenenäitust ja siis viis tee Parika rappa. Lastele oli korraldatud loodusprogramm „Metsa, meeltega“. Selle käigus nägime-kuulsime-katsusime-maittesime-nuusutasime kõike, mida mets sügisel pakub. Aitäh, Anne ja Mihkel, toredate retke eest!

26. septembril oli teatriendus „Peetrike looduses“. See on õpetliku sisuga etendus, kus puudutatakse teemasid sõprus, ausus, käitumine ja üksteisest hoolimine.

Soovime kõigile toredat sügist ja tegusat aastat!

Tiiu Savelli

Suure-Jaani Gümnaasiumi huvikool tegutseb

Sellest ajast peale, kui huvikool liideti gümnaasiumiga, tegutsevad edasi nii huvikooli kui ka kooli ringid.

Sel õppeaastal on huvikoolis aktiivselt tegevuses kaks klaveriklassi, kusjuures ühes neist on lisaks klaverile võimalik saada algteadmisi ka süntesaatoril mängimisest.

Edukalt tegutseb tehnikaring, mille täituvus on nii suur, et juba kimbutab ruumipuudus. Tehnikaringi noored käivad edukalt võistlustel ja hiljaegu viisid ise läbi rahvusvahelise võistluse.

Vabu kohti on veel Hugo Hommiku poolt juhendavas kabe-maleringis.

Komplekteerimisel on kergejõustikuring ja kuigi see tegutseb kooli alluvuses, võivad sinna astuda kõik soovijad.

Suure-Jaani Gümnaasium ootab kõiki noori nii huvikooli kui ka gümnaasiumi huviringidesse.

Peeter Sadam

Suure-Jaani Gümnaasiumi direktor

Uus ja põnev hooaeg Suure-Jaani valla noortekeskustes

Paintballturniiri võitjad Suure-Jaani noortekeskusest.

FOTO: Marlen Silm

Kooliaasta on alanud ja uue hooaeg on alustanud oma tööd ka Suure-Jaani valla noortekeskused. Ka sellel aastal on noori ootamas palju meeleolukaid ja arendavaid ettevõtmisi ning väljasõite. Esimesed noortekeskuste vahelised ühisüritused on juba toimunud - 18. septembril toimus Soomaal kanuumatk ning 21. septembril said noored osaleda Suure-Jaani Noortekeskuse vabaajaväljakul noortekeskuste vahelisel paintballturniiril. Paintballturniiri võitis Suure-Jaani Noortekeskuse võistkond, neile järgnesid Vastemõisa, Paala ja Sürgavere noored.

Noortekeskuste vahelised ettevõtmised jätkuvad oktoobris - siis saavad noored kokku pushballturniiril ja võileivavõistlusel ning novembris toimub ülevallaline karaokekonkurss. Võistlused lõppevad ühise lõpupeoga. Tegevused saavad teoks tänu Viljandi Maavalitsuse ja Suure-Jaani valla poolt toetuse saanud projektile „K koos on kergem vol 2“. Samal projektikonkursil osalesid ka Vastemõisa, Paala ja Sürgavere noortekeskused.

Paala noortekeskus viib ellu projekti „Meid köidab teatrikunst 2“. Noorte algatusel on kavas õppida nii esinemiseks näidendeid kui ka algtoodesid lastelavastuste, balleti, ooperi ja opereti kohta, mis eelmises projektis avastamata jäid. Võimalus on osaleda Tartu Vanemuises Kollase Kassi teatrikohtumisel, töötoas ja teatrikursioonil.

Vastemõisa noortekeskuse projekt „Kes teeb, see jõuab!“ pakub tegevust järgmistes valdkondades: loodus, käsitöö, sport, filmikunst. Projektitegevused toimuvad noorte endi soovil valitud päevadel, osalejatel on võimalik treenida sportlikku vaimu, arendada loodusteadmisi, käelist tegevust, täpsust, omandada uusi teadmisi kõigis käsitletavates valdkondades.

Sürgavere noortekeskus viib ellu projekti „Targalt tulevikku“. Projekti raames toimub noortele erinevaid üritusi interneti turvalisuse valdkonnas ning põnevaid tegevusi vaba aja veetmiseks. Samuti on noortel võimalus olla abiks ürituste organiseerimisel ja läbiviimisel. Kavastatud Tartusse Ahhaa teaduskeskusesse ja 4D kinno.

Aktiivset osalemist ja kohtumiseni juba noortekeskustes!

Marlen Silm

Suure-Jaani Noortekeskuse juhataja

Rahvusvaheline noortelaager Sürgaveres

25. august - 2. september sai programmi Euroopa Noored Eesti büroo toel ja SA Archimedes rahastusel teoks rahvusvaheline noortevahetus „My career=My business“, mis tõi Sürgavere spordihoonesse viie riigi noored vanuses 18-25 eluaastat. Lisaks Eesti noortele oli osalejaid veel Lätist, Ukrainast, Moldovast ja Rumeeniast. Noortevahetuse läbivaks teemaks oli ettevõtluse arendamine maapiirkonnas ja rahvusvaheliste koostöövõimaluste loomine.

Noored tutvustasid teistele osalejatele ettevõtete loomise võimalusi ja majanduslikku olukorda oma riigis. Kõige põhjalikumalt tegeleti äriideede kavandamise ja ellurakendamise küsimustega,

Laagrilised Soomaal.

FOTO: Erakogust

erinevate ülesannete kaudu püüti välja selgitada oma idee läbilöögivõime.

Väga palju emotsioone pakusid kultuuriõhtud, kus tut-

vustati oma riigi laule, tantse, kombeid, toitu. Praktilisi kogemusi ja nõuandeid saadi Suure-Jaani valla ettevõtteid külastades, samuti veedeti üks

elamusterohke päev Soomaa Rahvuspargis, kus paljud said esimest korda kanuusõitu proovida. Loomulikult pakkus palju põnevust Ingatsi matkarada ja laukas ujumine.

Lõppenud projektist saadi palju positiivseid elamusi ning grupiliidrite poolt on algatatud ka jätkuprojekt, mille raames on kavas kohtuda Ukrainas tuleva aasta kevadel.

Projekti õnnestumisele aitasid kaasa Suure-Jaani Valla valitsus, Pärna Puhkeküla, Suure-Jaani sepikoda, Energia talu, Vanaõue Puhkekeskus, Heiki Bussid OÜ, OÜ Viis Aastaaega, Elamuspank ja EAS.

Kätlin Kink

Keeltest nii- ja naamoodi

Maailmas on 6000-7000 keelt, mida räägib umbes 6 miljardit inimest jagatuna 189 iseseisva riigi vahel. Mõnda keelt, nagu inglise ja hiina keel, kõneleb sadu miljonid inimesi, kuid enamust keeli räägib vaid mõni tuhat inimest. Euroopa maailma-jaos on kasutusel erakordselt palju keeli, eriti kui võrrelda seda Põhja-Ameerika või Austraaliaga. Euroopas on kõige suurema keeltevarguga riik Venemaa, kus põliskeeli on 130-200. Siiski enamik maailma keeli kõneldakse Aasias ja Aafrikas ning Lõuna-Ameerikas.

Euroopas on umbes 225 põliskeelt, mis moodustab vaid 3% maailma kõigi keelte arvust. Rääkijate arvu poolest enim levinud keeled Euroopas on inglise, vene, saksa, prantsuse, itaalia ja hispaania keel. Euroopa territooriumil kõige enam kasutatavad mitte-Euroopa keeled on araabia, hiina ja hindi keel.

Paljudes keeltes on 50 000 või enamgi sõna, kuid sellest kasutatakse igapäevaselt vaid mõnda sada sõna. Vähemalt pool maailma elanikkonnast on kaks- või enam keelset,

see tähendab, et nad oskavad rääkida kahte või enam keelt nagu oma emakeelt. Keeled on omavahel suguluses nagu pereliikmed. Nad on pidevas kokkupuutes üksteisega ja mõjutavad teineteist mitmel moel. Näiteks inglise keeles on tohutult palju minevikus teistest keeltest laenatud sõnu ja väljendeid. Tänapäeval aga on Euroopa keeltes palju sõnu laenatud just inglise keelest.

Ekspertidid on ennustanud, et juba sellel sajandil vähemalt pooled maailma keeltest surevad välja, mille põhjuseks tuuakse väljarändeid koduriikidest, haiguseid ja sõdu, keskkonnakriise ning majanduslikke ja kultuurilisi voimutsemisi. Mis iganes selle põhjuseks ka on, tulemus on ikka sama: unikaalsete ressursside kaotus inimkonnale.

Kuna Euroopa riikides sisserändajate arv pidevalt kasvab, siis suuremad linnad on saanud vägagi mitmekeelseks. Näiteks Londonis võib kuulda igapäevases kasutuses umbes 300 keelt. Teiste rahvaste keelte õppimine aitab meil teineteist paremini mõista ja hakkama

saada meie kultuuriliste erinevustega. Mitte kunagi varem pole olnud nii palju võimalusi asuda tööle, õppima või elama mõnda teise Euroopa riiki, kuid puuduv või vähene keeleoskus takistab paljudel inimestel sellest võimalusest osa saada.

Igal sügisel 26. septembril tähistatakse Euroopas keeltepäeva - seda juba 11. aastat järjest. Euroopa keeltepäeva tähistamise eesmärgiks on väärtustada keelelist ja kultuurilist rikkust. See annab teada, kui tähtis on õppida erinevaid keeli. Kunagi pole hilja alustada uute keelte õpingutega.

Olustvere põhikool tähistas keeltepäeva värvikirevalt. Kunstiõpetustundides maalisid noored õpilased Euroopa riikide lippe. Vanemate klasside õpilased otsisid interneti avarustest antud riigi keeles lauseid ning kriibisid need lippude tagaküljele. Kokku sai vägagi pilkupüüdvat pesunööri-näituse kooli saalis. Õppestendid 6.-9. klasside õpilaste poolt koostatud hariva materjaliga Euroopa keeltepäeva ning keelte kohta üldse ilmesta-

Tiina Jaeski

Internet – rõõm või risk?

24.–31. augustil toimus Kildu koolis rahvusvaheline noortevahetus „Internet – rõõm või risk?“, milles osalesid 13–17-aastased noored Eestist, Prantsusmaalt ning Saksamaalt. Eesti grupi moodustasid Kildu ning Sürgavere kooli õpilased ja vilistlased.

Rahvusvaheline noortevahetus on erinevatest Euroopa riikidest pärit noortegruppide omavaheline kohtumine, mille käigus käsitletakse noorte jaoks huvitavaid ja olulisi teemasid ning saadakse teadmisi kultuuridevahelistest erinevustest. Noortevahetuses osalemine avardab maailmavaadet, võimaldab luua koostöö- ja sõprusidemeid teistest rahvustest noortega ning annab hea võimaluse keelepraktikaks. Ja mis veel oluline – noored on aktiivsed osalejad, kes loovad oma noortevahetust,

täiskasvanud on vaid abiks!

Meie projekti eesmärk oli tõsta noorte teadlikkust ja anda neile võimalus jagada oma mõtteid interneti riskidest, eelistest, võimalustest ning alternatiividest. Kõik koos tegevuspäeva olid jagatud erinevateks teemadeks. Teemapäeval „Internetita ja internetiga“ arutlesime, mida meile internet tänapäeva maailmas pakub, milliseid võimalusi see annab. Päeva teises pooles kujutlesime ette elu, kui meil interneti poleks ja seda läbi lühinäidendite, mida noored ise tegid. Teema all „Päriselu vs Internetimaailm“ võrdles igaüks oma emotsioone kastitorni ehitades, *pushball*'i mängides ning internetis maffiamängu mängides, kus suhelda ei tohtinud. Noortevahetuse vältel said osalised võimaluse ka mõelda, millised on internetis varitsevad

ohud ning sellest teemast tegi iga rahvusgrupp lühifilmi. Viimasel päeval tegime foorumteatrit, mille teemaks oli internetikiusamine. Loomulikult ei puudunud ka ringreis Viljandimaal, kultuuriõhtud, lõbusad mängud ning diskod.

Kogu noortevahetusest valmis ka koduleht, kus sai reaajas jälgida meie tegevusi, samuti jagasid noored oma arvamusi tõstatatud

teemade üle, võimalik on lugeda projekti uudiseid ning organisatsioonide tutvustusi. Koduleht asub aadressil www.kildu.vil.ee/ projekt. Suur tänu kõigile, kes projekti elluviimisele kaasa aitasid!

Meie noortevahetust toetas Euroopa Noored Eesti Büroo.

Merit Varblane
projektijuht

Kingitud hobuse haiged hambad

Eile tegin oma kodus sügispuhastust. Siludes käte vahel noorima tütre imearmsaid, aga kukekaks jäänud pükse, silmitsesin mõtlikult toanurka kogunenud kraami. Roosa nukukäru tagant piilusid punasemummuline piimakann ja käbidega kohviserviis, nagu oodates, et annaksin neile uue elu. Mõte läks sõpradele-tuttavatele, kes sageli minu poole pöörduvad, lootes leida asjadele, mida endal enam vaja pole, uus õnnelik omanik: „Prügikasti ju ka ei raatsi visata, aga sa ju suhtled lastekodudega, neil on kindlasti kõigest puudu...“

Olen harjunud naabritele, kolleegidele ja niisama headele inimestele selle küsimuse peale vastama, et jah, ikka on ka neil vahel üht-teist vaja, täpsustades pisut vaikselt: „Aga tooge kindlasti asju, mis on puhtad ja terved!“ Olgu siis kevadine suurpuhastus või harras jõulumeeleolu, milles inimesed oma uutele jõuluvana toodud kingitustele ruumi teevad, istun mina tihtipeale kastide ja kottide otsas, mis paraku vajavad enne edasi saatmist eelsorteerimist. Kogemus ütleb, et „kingitud hobuse suhu vaatamine“ on hädavajalik, sest pahatihti leidub annetuste hulgas ka valimatult edasi saadetud vana kola – kulunud riideid, lääpatalatud jalanõusid ja katkisi mänguasju.

Arvan, et oma vana rämpsu kaelast ära sokutamine näitab tõelist lugupidamist abivajaja vastu. Kahjuks on mul oma tööst tuua omajagu näiteid, kus innukad abistajad on turva- ja asenduskodudes peatuvatele lastele saatnud asju, mille õige

koht on prügikastis. Jaanuaris kirjutas üks pereema, et neil on pööningul suusad, mida keegi pole juba aastakümneid kasutanud, et ta annaks need lastekodusse ära ... Mäletan üht meest, kes tõi lastekodudele mitme suure prügikotiga riideid ning üles andes lisas kommentaari: „No siis nad näevad, et me selle žesti tegime!“ Mul polnud enam võimalust küsida, mis on selle žesti mõte täpselt, kui kottide sisuga tutvumaks leidsin eest auklikke dressikaid, viledaks kantud sukkpükse, katkise lukuga jopesid, kulunud varrukatega kampsuneid, pleekinud pildi ja väljaveninud kaelusega T-särke ... Tõepoolest – kotis leidsin ka mõned täitsa tutikad poiste pikad püksid, mis teinuks kandjale rõõmu küll 90-ndate lõpus, ent tänases päevas sobiks vaid stiilipeol kandmiseks. Meenub ka kõne, kus üks ema rääkis, et oli oma lapsega tuba koristanud ja küsis, kas võib laste turvakodule mänguasju tuua. Võtsin need lahkelt vastu, aga enne üleandmist leidsin, et olin lastekodusse edasiandmiseks saanud kotitäie legoklotse ja detaile, millel nurgad katki ja seinad küljest.

Kevadel lugesin lehest, et Kuressaare Rimi kauplus kogus kolmenädalase taaskasutuskampaaniaga seitse konteineritait kasutatud riideid lasterikastele peredele ning kaupluse juhataja oli õnnelik, et kogumine läks üle ootuste hästi: „Inimesed olid aktiivsed, tulid ja töid kraami suurte kottidega. Eks nad tegid oma kappides kevadist suurpuhastust.“ Paraku polnud suurpered kogutud kraamist eriti huvitatud, sest

kolme esimese konteineri sorteerimise järel selgus, et kasutamiskõlblikke lasteriideid oli neis äärmiselt vähe. Miks kiputakse arvama, et kapinurgas tolmu koguvad asjad peavad tingimata minema teisele ringile neile, kes on ühiskonnas nõrgemal positsioonil? Kui asenduskodud ja suurperede emad võtaksid vastu kõik saadetised, millest tavakodudes lahti tahetakse saada, oleksid nende prügivoarved nii suured, et mõni muu elutähtis teenus jääks perele tellimata. Olen kuulnud robustset ütlust „Mina saan sitast lahti, teine saab hea asja“ – aga miks peaksid teised meie prahist rõõmu tundma või kuidas see abivajaja elukvaliteeti parandab? Märkamise ja aitamise ei tohiks seisneda enda jaoks vana ja tarbetu asja ära andmises. Taaskasutuses peaks lähtuma sellest,

et uuele ringile antakse asjad, mida võib ka oma heale sõbrale või kolleegile anda või ülemusele soovitada. Kui sügispuhastust tehes on valida, kas panen päevi näinud asjad heategevusse või kolitaksosse, siis peaks valima viimase. Minu tütre imearmsad püksid leiavad tee perre, kus on aasta jagu noorem tüdruk kasvamas. Käbidega kohviserviisile ja roosale nukukärule uue elu otsimisega läheb mul veel natuke aega, aga punasemummulist piimakannu soovitsin heal meelel nii heale kolleegile kui ka peaministrile, kui vaid teaksin, et nende peres on hommikukohvi joomisel au sees suurte mummudega serviis.

Triin Lumi
3 tütre ema
MTÜ SEB Heategevusfond
tegevjuht

Ukraina pühapäevakoolid ootavad huvilisi

Ukraina Organisatsioonide Assotsiatsioon Eestis kutsub kõike huvilisi Ukraina pühapäevakoolidesse ja ukraina keele klassidesse. Õppimine tasuta.

Rohkem infot:
Ukraina pühapäevakool Nadija Nafta 6-2, Tallinn
600 6768
Alla Inno
Ukrainaoae@gmail.com

Tartu Ukraina kool Vodograi Lille 9, Tartu Lillemaja, Tartu
5592 2786
Alina Žitnik
armsake@yandex.ru

Ettevõtluskonverents

10. oktoobril 2012 toimub Suure-Jaani Gümnaasiumi aulas (Tallinna tn 24) Suure-Jaani valla ettevõtluskonverents, mille peateema on Ühistegevusega ääremaastumise vastu.

Moderator Andres Arrak.

Päevakava:

12.30–13.00 Tervituskoht, registreerimine
13.00–13.05 Avasõnad Tõnu Aavasalu, Suure-Jaani valla vanem
13.05–13.25 Ühistegevus kui arenguvõimalus Lembit Kruuse, Viljandi maavanem
13.25–13.55 Kohalik tööturg tööstusettevõtja pilgu läbi Margus Kohava, OÜ Combimill tegevjuht
13.55–14.25 Otse Tootjalt Tarbijale toiduvõrgustik Viljandimaal Anu Johani, võrgustiku looja, vabatahtlik
14.25–14.55 Šveitslasest ettevõtjana Eestit valgustamas Peter Wüthrich, OÜ Eesti Valgus juht
14.55–15.20 Kohvipaus
15.20–15.50 Hea koostöö ja ühised projektid ettevõtjatega Sille Roomets, Valgamaa Arenguagentuur
15.50–16.20 Panga võimalused maatsettevõtja toetamiseks Sven Padjus, AS Swedbank suurkliendihaldur
16.20–16.40 Kokkuvõte + lühiloeng Eesti haridus ei toeta/toetab ettevõtlust Andres Arrak, EEK Mainor
16.40–17.00 2011. a Suure-Jaani valla parimate ettevõtjate tunnustamine
Osalemiseks palume registreeruda EAS-i ettevõtlusnädala e-keskkonnas: <http://www.eas.ee/ettevotlusnadal/mujal/suure-jaani/registreerimine>

1. oktoober

90 aastat tagasi (1922) kulmineerusid EELK Suure-Jaani koguduse juhataja ja pastor Rosenbergi vahelised vastuolud. Täiskogu kirjutas protesti ja avaldas selle ajakirjanduses.

2. oktoober

75 aastat tagasi (1937) asutati **Tääksi Maanaiste Selts**. Esinaine Veera Mandel.

8. oktoober

90 aastat tagasi (1922) said **Viljandi tänavad muistse vabadusvõitluse ainelised nimed**, näit. Lembitu ja Tasuja pst, Leola, Paala jt. tänavad.

11. oktoober

75 aastat tagasi (1937) sündis Suure-Jaanis poliitik ja Riigikogu liige **Jaan Kundla**.

13. oktoober

110 aastat tagasi (1902) sündis Virumaal, Sõmeru v, Näpi t muusikateadlane **Karl Leichter**. Uurinud ja populariseerinud Mart Saare loomingut.

17. oktoober

100 aastat tagasi (1912) saadi võimudelt luba asutada **Suure-Jaani Tuletõrjajate Seltsi osakonnad** (Sürgavere, Arjadi, Jälevere, Kildu, Põhjaka, Kaansoo ja Tääksi).

20. oktoober

85 aastat tagasi (1927) sündis Tartus meedik **Oku Tamm**. Oli 1952–1954 Suure-Jaani rajooni sanitaar-epidemioloogijaama peaarst.

21. oktoober

130 aastat tagasi (1882) avati **Viljandi Eesti Põllumeeste Seltsi hoone**. Seltsi esimeseks esimeheks oli Joosep Kapp.

26. oktoober

60 aastat tagasi (1952) sündis Kohtla-Järvel bridži- ja ristsõnameister **Uno Viigand alias Onu Uno**.

27. oktoober

110 aastat tagasi (1902) sündis Tallinnas uurimuse „Ajalooline traditsioon Suure-Jaani kihelkonna põhjapoolsest osast“ autor **Tony Bollmann/ Dubkov**.

100 aastat tagasi (1912) arutati Tääksi Peetsi talus **piimaühingu asutamist**, nõuandjaks Johan Emblük Tartust.

29. oktoober

150 aastat tagasi (1862) esitati Holstre ja Tarvastu ärksamate talumeeste koosolekul **Eesti Aleksandrikooli loomise idee**. Üks autoreist Jaan Adamson.

Oktoobri lõpp

95 aastat tagasi (1917) viskasid taganevad vene väed Navesti paruni Hoyningen-Huene härrastemajja granaadi. Põhjuseks öömaja andmisest keeldumine.

50 aastat tagasi (1962) hakkas Olustvere/Reegoldi kultuurimaja segakoori juhutama **Aita Tammperre**.

MTÜ Sürgevare Küla Selts tänab laadapäeva sponsoreid ja abistajaid:
Suure-Jaani Vallavalitsus, Mati Adamson, Leminder OÜ, Westi Kartul
OÜ, Mulgi Kartul OÜ, Rammstein OÜ, Kohvik Arturi Juures, Baltic
Agro AS, Vanaõue Pubikeskus.

Täna endisi ja praegusi kolleege, ballava-
litsust, haridusosakonda, sõpru ja tuttavaid, kes
mind minu 60. sünnipäeval meeles pidasid ja selle
päeva eriliseks muutsid.

Lugupidamisega Jaan Hansen

Maniküür, pediküür, püsilakkimine, massaaž, kulmude-
ripsmete värvimine, ripsmete keemiline koolutamine.

Telefon 5623 6370.

Geelküüned - 5375 4953.

Massaaž nädalavahetustel - 5331 3708.

Ehted Inglismaalt.

Müügil ka kinkekaardid!

Tallinna tn 2, Suure-Jaani

AS MIVAR-VIVA asukohaga Viljandi linn,
Lossi t 41 (bussijaama juures)
võtab töömahu suurenemise tõttu tööle

- ÖMBLEJAJD
- LIINIMEHAANIKUID
- VAAKUMPAKKIJAJD (noormehed)
JNE.

Töö on tekstiilitööstuse (tekid, padjad jm) tootmis-
liinil.

Tasu vastavalt tehtud tükitöö kogustele ja preemia
normitaitmise eest.

Lõunaks soe toit soodsas hinnaga oma maja sööklas.
Tööd küsima, vaatama ja läbirääkimisi pidama võib
tulla igal tööpäeval.

Telefon 433 3748 või 433 4296. Kuulutus ei aegu!

VASTEMÕISA RAHVAMAJAS

Reedel, 12. oktoobril kell 21
TANTSUÕHTU
ansambel SVIPS
Pääse 6,50 €

Kolmapäeval, 17. oktoobril kell 19
TEATRIÕHTU

Vana Baskini Teatri komöödia
ÄÄRMISELT PIINLIK

Osades: Liina Tennosaar, Raivo Rüütel, Anne
Paluver, Väino Laes, Ene Järvis jt.

Pääse 10 €, õpilastele ja pensionäridele 8 €
Info ja kohtade tellimine: 526 4590 (Rein)

KUULUTUSED

Ostan rihvidega
VESKIKIVI.
Väino Maidla
Telefon 501 1989

Müüa põetusvoodi. Puldi abil on
võimalik reguleerida seljatoe ja
jalgade asendit.
Täpsem informatsioon telefonil
5661 3678.

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaajad saate ajada pangabussis!

Suure-Jaani
Konsumi kaupluse juures
15.30-18.00

IV kvartalis

1. ja 15. oktoober
5. ja 19. november, 3. ja 17. detsember

Bussis saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja
kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole
sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil mak-
seid, sõlmida hoiuseid ja muid erinevaid lepinguid.

Tutvuge pangabussi sõiduplaani ning finants-
teenuste tingimustega www.swedbank.ee.
Lisainfot pangabussi teenuste, kellaegade ja
peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

Annan konsultatsiooni kõrgis kindlustusliikides.
Samas kindlustuslepingute sõlmimine.
Telefonid 433 4186, 5635 6178 - Eeri Palu,
Viljandi ja Valga esinduse juhataja

Võlli-Kingu Jalut müüb

lambavilla veste, kummitallaga
lambavilla susse ja lambanahku.

Kohaletoomine kokkuleppel.
Hinnad soodsad!
Valve Lindla, 525 5506

Tartu mets

ostab metsakinnistuid ka saartelt.
Telefon 5557 7007.

www.metsandus.ee

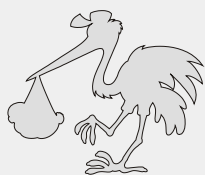
Ostame metsakinnistuid ja
raieõigust üle Eesti.

info@metsandus.ee

Telefonid: 743 0500, 528 8784

Hakuna Matata jookide kauplus

Tallinna tn 8, Suure-Jaani. Avatud T-L 10-22. ja P, E 10-19

Õnnitleme
lapse sünni puhul!

Daisy Sarjasel sündis poeg ERIC
Kajari Järvpõllul ja Eiko Raul sündis
poeg DEVIN Rau
Mari Kääril ja Germa Joandil sündis
tütar GEMMA Joandi

Leinas kodumaja seinad.
titled, puud ja koduõu.

Mälestame

JAAN ANDREI 16.06.1943 - 02.09.2012
ELLEN KÖSLER 06.07.1921 - 03.09.2012
SKAIDRITE ŽURAVLJOVA 02.06.1936 - 06.09.2012
AINO PAJO 03.08.1931 - 08.09.2012
ARTUR KOLOMETS 08.03.1964 - 09.09.2012
AVO SOOSALU 15.05.1940 - 23.09.2012

ÕNNITLEMINE SÜNNIPÄEVALAPSI!

MARTA RAJAMÄE	05.10.1915	97
IIDA REIDLA	08.10.1916	96
VILMA KIBAR	31.10.1916	96
EDVIN KOITLA	05.10.1921	91
VILMA MÜLLER	20.10.1922	90
LEHTE KIVIRAND	04.10.1924	88
HERMILDE KIRSIMÄE	04.10.1924	88
LEIDA VARBLANE	31.10.1925	87
VALBO TIKK	06.10.1926	86
AMANDA OJA	11.10.1926	86
ASTA LOHK	26.10.1926	86
LEILI SOOSAAR	07.10.1927	85
HILDA LUIK	24.10.1927	85
ELSE KÕIVUSTE	28.10.1927	85
ALMA ARUMÄE	06.10.1928	84
MARIE VAINLEHT	11.10.1928	84
ILSE SOOSAAR	27.10.1928	84
SILVIA GREGOR	12.10.1929	83
LINDA ÄRM	30.10.1929	83
VILMA LANG	31.10.1929	83
ASTA VÄLIS	21.10.1930	82
MARTIN TEEVER	22.10.1930	82
DOLLY TREIMANN	23.10.1930	82
VAMBOLA ARGE	03.10.1931	81
VAIKE LUHT	21.10.1931	81
LEIDA AASMA	29.10.1931	81
MAIE ELBING	09.10.1932	80
ENDEL AINSALU	22.10.1932	80
ENNO KÜBARSEPP	04.10.1937	75
ALLI VARJUND	10.10.1937	75
LEMBIT ANT	15.10.1937	75
HELDI AUN	24.10.1937	75
URVE VIIES	30.10.1937	75
SILVA KIMMEL	01.10.1942	70
REET KALLASTE	05.10.1942	70
TERJE MÄGI	10.10.1942	70
ERKKI JALMARI ROPPONEN	13.10.1942	70
MALLE KARUS	20.10.1942	70
JAAN LEHTLA	25.10.1942	70
VELLO JÜRGENSON	29.10.1942	70
ARTUR VAHTER	06.10.1947	65
MIHKEL METSTE	18.10.1947	65
HELGI LINNAS	21.10.1947	65
EHA SEINOJA	26.10.1947	65
ELVI SÄDE	27.10.1947	65
EHA JAANISTE	29.10.1947	65
MARIKA SOOTLA	03.10.1952	60
TIIU KLETTENBERG	10.10.1952	60
MAUNO MILL	25.10.1952	60
UNO VIIGAND	26.10.1952	60
VIRVE LEINAMÄE	30.10.1952	60
AIVAR MARGNA	12.10.1957	55
KALEV ALLES	16.10.1957	55
URVE IVASK	19.10.1957	55
HILLAR ELBING	21.10.1957	55
KARIN JÜRGEN	22.10.1957	55
AIRO FIILIP	17.10.1962	50
MERIKE MÄGER	23.10.1962	50

Valmistan Suure- Jaanis puidust aknaid, uksi
ja teen muud tiseritööd.
Jaanus Tõnisson, telefon. 5630 5457.

Kutseline korstnapühkija.
Raul, telefon 5819 7703.

LEOLE

Suure-Jaani valla leht
ilmub 1 kord kuus

e-post: leole@suure-jaani.ee
<http://www.suure-jaani.ee/leole>

Reklaamkuulutuse (kuni 250 tähemärki) hind:
ettevõtjal 10 eurot,
eraisikul 1 euro.
Avaldame vaid reklaami, mille eest on eelneva kuu
27. kuupäevaks tasutud.

Ootame materjale hiljemalt eelneva
kuu 26. kuupäevaks.
Toimetusel on õigus teksti
redigeerida-lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk, 526 9089
Lembitu pst 42, Suure-Jaani
telefon 435 5433
leili.kuusk@suure-jaani.ee

Küljendus ja trükk
OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa
telefon 7768 871
vali@vali.ee